

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมโลกปัจจุบัน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและความจำเป็น เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ และการประกอบอาชีพ ภาษาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารของมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรม การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศอื่นเพิ่มเติมจากภาษาแม่ จะช่วยทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ได้เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษา การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และสามารถสื่อสารกับชาวต่างประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ง่ายและกว้างขึ้น และมีวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต (โรงเรียนพยุหะวิทยา, ม.ป.ป.)

ในปัจจุบันนี้ ภาษาจีน ได้ทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในแง่ของการติดต่อสื่อสารและการทำธุรกิจ ปัจจัยเรื่องขนาดของประเทศและจำนวนประชากร ทำให้ภาษาจีนเป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดในโลกและถือเป็นหนึ่งในห้าภาษาหลักขององค์การสหประชาชาติ ประกอบกับนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศในยุคผู้นำใหม่ เช่น การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) และการลงนามจัดตั้งเขตการค้าเสรีกับไทยแสดงให้เห็นว่าจีนเป็นประเทศที่มีโอกาสทางธุรกิจสูง เป็นตลาดการค้าที่ใหญ่อันดับต้น ๆ และมีแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง คนที่สามารถใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสารได้คล่องแคล่วก็เท่ากับมีเครื่องมือชิ้นสำคัญที่จะนำไปสู่ การสร้างความสัมพันธ์การประกอบอาชีพ การขยายโอกาสทางธุรกิจและการศึกษาหาความรู้ในวิทยาการแขนงต่าง ๆ (อมราพร ปวบุตร, 2547, หน้า 75) ภาษาจีนได้เข้ามามีบทบาทต่อตลาดแรงงานของไทยในทุกระดับ ทำให้มีความต้องการคนไทยที่มีความรู้ในการใช้ภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นเป็นเงาตามตัว จึงมีความจำเป็นที่คนไทยควรเรียนรู้ภาษาจีน

สำหรับการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยเป็นการเรียนการสอนใน โรงเรียนเอกชนที่จัดตั้งโดยชุมชนหรือท้องถิ่นที่รวมตัวกัน รัฐบาลไทยได้ตระหนักและมองเห็นอนาคตของจีนบนเวทีโลกเช่นเดียวกับประเทศต่าง ๆ จึงได้มีความพยายามส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 แต่ก็ไม่ได้มีการจัดการจัดการเรียนการสอนกันอย่างจริงจังจนกระทั่งปี พ.ศ. 2535 จึงมีความพยายามขึ้นอีกครั้งในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนทั้งในหลักสูตรอาชีวศึกษา และ

เริ่มขยายตัวอย่างกว้างขวางในโรงเรียน โดยจัดเป็นโปรแกรมวิชาเลือกภาษาต่างประเทศเพิ่มเติม จากภาษาต่างประเทศอื่น แต่การจัดการเรียนการสอนก็ต้องประสบปัญหาอุปสรรคด้านหลักสูตร ที่มีได้วางโครงสร้างให้สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงกัน ขาดหนังสือและ สื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งครูผู้สอน (สำนักบริหารงานการศึกษา นอกโรงเรียน, 2549, หน้า 1-2) ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งครบรอบ 30 ปี แห่งการสถาปนาความสัมพันธ์ ทางทศวรรษอย่างเป็นทางการระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย รัฐบาลไทย โดยกระทรวงศึกษาธิการจึง ได้กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเรียนการสอน ภาษาจีนเพื่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549-2553) โดยมีเป้าหมาย ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนภาษาจีน โดยการพัฒนาคู่มือหลักสูตรและสื่อภายใต้ ความร่วมมือกับรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนและขยายการจัดการเรียนการสอน ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น (สำนักบริหารงานศึกษานอกโรงเรียน, 2549, หน้า 6)

ถึงแม้ว่าการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้พัฒนามานานแล้ว แต่ก็ยังมี ปัญหาสำคัญหลายประการเกิดขึ้น ก่อศักดิ์ ธรรมเจริญกิจ ฉายภาพกระแสนิยมเรียนภาษาจีน ของคนไทย ไว้ในงานสัมมนาเรื่อง “ปัญหาการเรียนภาษาจีนในประเทศไทย” ว่า หลักสูตรภาษาจีน ในไทยยังไม่มีระบบการควบคุมคุณภาพมาตรฐานที่เป็นระบบกลาง ทำให้เกิดปัญหา ภาครัฐ ยังไม่ได้ให้การสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง ให้สอดคล้องกับสภาพการเมือง เศรษฐกิจ และ สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะหลักสูตรที่ขาดความต่อเนื่องในแต่ละระดับการศึกษา เพราะทั้งระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา มักจะเริ่มสอนที่หลักสูตร ระดับพื้นฐานเหมือนกัน ทั้งที่เด็กแต่ละคนมีศักยภาพแตกต่างกัน จึงเกิดปัญหาบัณฑิตที่จบหลักสูตร ยังมีความรู้ไม่มากพอ สำหรับการสอนวิชาภาษาจีน ยังไม่มีการผลิตบุคลากรได้มากพอ ครูส่วนใหญ่ มาจากต่างประเทศตาม โครงการแลกเปลี่ยนต่าง ๆ ส่วนครูไทย ก็มักไม่ได้จบด้านครุศาสตร์ มาโดยตรงไม่มีประสบการณ์การสอน และไม่มีความรู้วิชาชีพของครู (สารพันปัญหาการเรียน ภาษาจีนในไทย, 2550) นอกจากนี้ มีนักเรียนมากกว่าครึ่งไม่ได้มีความสนใจเรียนอย่างแท้จริง ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาจีนเนื่องจากโรงเรียนต้องการส่งเสริม ผู้ปกครองสนับสนุน แต่ผู้เรียนไม่ได้ มีความสนใจ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความพยายามในการเรียนรู้ภาษาจีนไม่พอ ผลที่ได้รับจึงน้อย (Lu Jinxiang, 2553)

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีคนไทยเชื้อสายจีนอาศัยอยู่มากมายและมีโรงเรียน ที่เปิดสอนภาษาจีนหลายโรงเรียนเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของชุมชนที่เห็นถึงความสำคัญ ของการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารหรือการค้าขายโดยตรงกับประเทศจีนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และในสถานศึกษาของแต่ละแห่งมีการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายส่วนหนึ่งก็มาจาก

การที่มีครูผู้สอนที่เป็นชาวจีน โดยตรงซึ่งจะเน้นการเรียนการสอน โดยการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นหลัก และครูผู้สอนที่เป็นคนไทยเน้นการเรียนการสอนเรื่องการเขียน การอ่านเป็นหลัก หนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนก็มีความหลากหลายมากซึ่งจะขึ้นอยู่กับครูผู้สอนที่จะเลือกใช้แบบใด โรงเรียนเอกชนให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา ส่วนโรงเรียนรัฐจะเน้นที่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้บริหารของโรงเรียนรัฐและโรงเรียนเอกชนทั้งสองประเภทนี้ส่วนมาก ไม่มีความรู้ภาษาจีน ไม่ทราบว่าควรประเมินความรู้นักเรียนด้วยรูปแบบใดจึงจะเหมาะสม ทำได้เพียงการประเมินความสามารถของครูในการควบคุมการสอน การให้การบ้านนักเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ ภาษาจีนที่เด็กพูดได้ยังมีความแตกต่างกันในแต่ละแคว้น สำหรับปัญหาที่นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียนจีน ก็ประสบกับปัญหานักเรียนน้อยลงในช่วง 30 ปีที่ผ่านมา (สุวิชัย โกศลยะวัฒน์, 2548) และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัจจุบันการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากนักเรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนจากครูผู้สอนภาษาจีนที่ไม่หลากหลายวิธี ส่วนใหญ่การเรียนการสอนจะจัดเป็นแบบการอ่านตามครูผู้สอน ตามหนังสือแบบเรียน อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนส่วนใหญ่มักจะไม่ใช่ในการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนส่วนมากจะใช้เพียงปากพูดและมีมือ บรรยากาศไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ ผลที่ออกมาก็คือทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ออกเสียงผิดเพี้ยนจากเสียงที่ถูกต้อง ส่วนงบประมาณไม่พอเพียง และไม่มีกรณีพิเศษครูผู้สอนภาษาจีน ทำให้ผลการจัดการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร (Li Yunkai, สัมภาษณ์, 20 สิงหาคม 2554)

จากที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นถึงสภาพและปัญหาของการเรียนการสอนภาษาจีน จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี เพื่อจะได้นำผลมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องในวงการวิชาการ ทั้งผู้บริหารโรงเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง นำผลการวิจัยไปใช้ประกอบการพิจารณาวางแผน และสร้างความร่วมมือในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ถูกต้องสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เขตพื้นที่ สัณฐานของครูผู้สอน และประสพการณ์การทำงานของครูผู้สอน

3. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี

4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เขตพื้นที่ สัณฐานของครูผู้สอน และประสพการณ์การทำงานของครูผู้สอน

5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ในทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี

คำถามของการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี อยู่ระดับใด

2. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เขตพื้นที่ สัณฐานของครูผู้สอน และประสพการณ์การทำงาน ของครูผู้สอนแตกต่างกันหรือไม่

3. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี อยู่ระดับใด

4. ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เขตพื้นที่ สัณฐานของครูผู้สอน และประสพการณ์การทำงาน ของครูผู้สอนแตกต่างกันหรือไม่

5. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี มีอะไรบ้าง

สมมติฐานของการวิจัย

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน เขตพื้นที่ สัณฐานของครูผู้สอน และประสพการณ์การทำงาน ของครูผู้สอนแตกต่างกัน

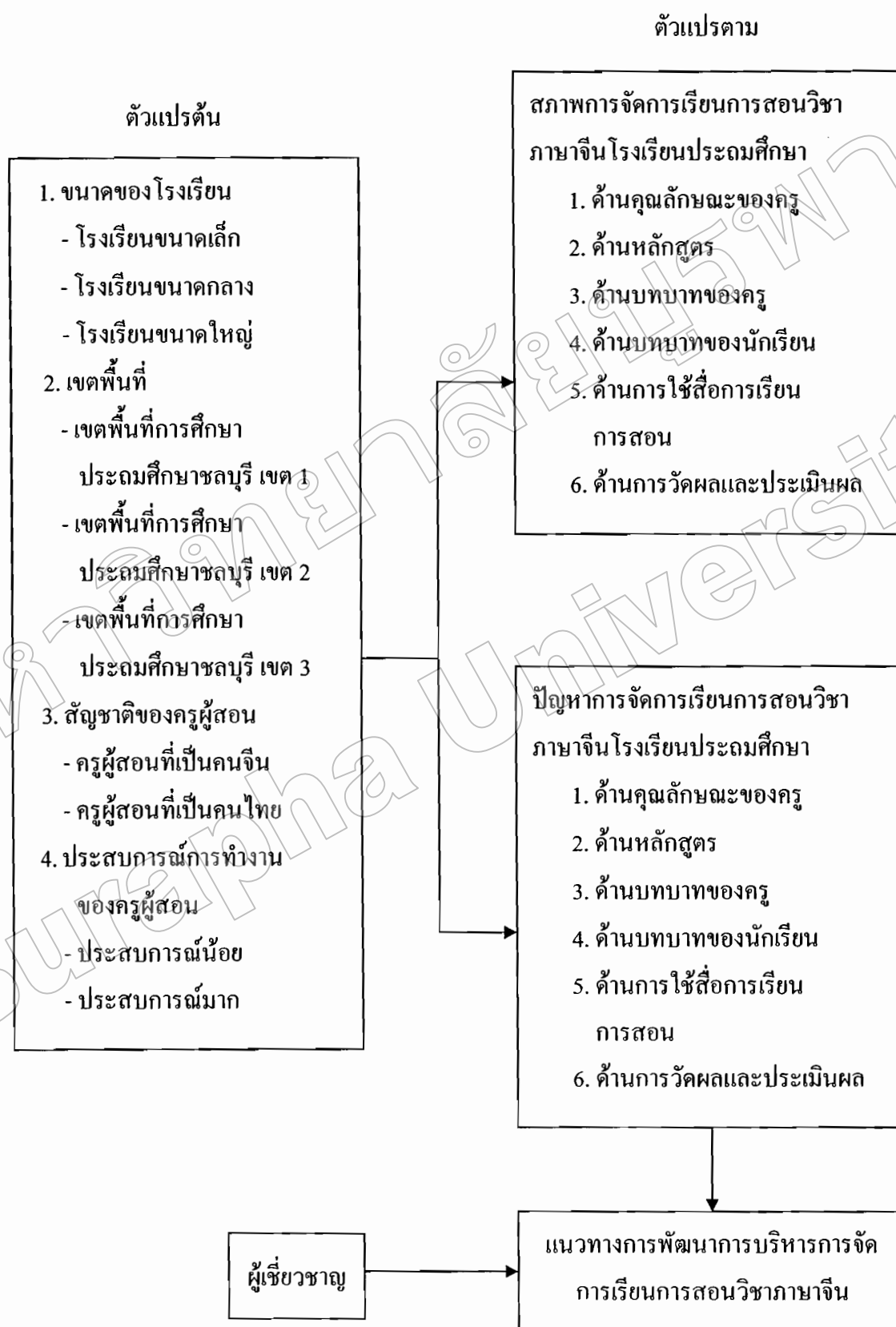
2. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน เขตพื้นที่ สัณฐานของครูผู้สอน และประสบการณ์การทำงานของครูผู้สอนแตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้กับครูผู้สอนภาษาจีนในชั้นประถมศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนภาษาจีนได้อย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหาร การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนของ โรงเรียนประถมศึกษาให้บรรลุตามความมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ผลของการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้กับผู้เรียนภาษาจีน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียน ภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ (2544, หน้า 11-13) ซึ่งได้กำหนดขอบเขตการประเมินด้านการจัดการเรียนรู้ใน 6 ด้าน คือ คุณลักษณะของครู หลักสูตร บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดดังกล่าวมากำหนดเป็นกรอบแนวคิด ในการวิจัยสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของ โรงเรียน ประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาตามขนาดของ โรงเรียน เขตพื้นที่ สัณฐานของครูผู้สอน และประสบการณ์การทำงานของครูผู้สอน ดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการ การเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของ โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณลักษณะของครู 2) ด้านหลักสูตร 3) ด้านบทบาทของครู 4) ด้านบทบาทของนักเรียน 5) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน 6) ด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชลบุรี จำนวนครู 130 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชลบุรี จำนวนครู 97 คน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie and Morgan (1970, pp. 607-610)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ขนาดของโรงเรียน

3.1.1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.1.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.1.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.1.2 เขตพื้นที่

3.1.2.1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1

3.1.2.2 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

3.1.2.3 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

3.1.3 สัญชาติของครูผู้สอน

3.1.3.1 ครูผู้สอนที่เป็นคนจีน

3.1.3.2 ครูผู้สอนที่เป็นคนไทย

3.1.4 ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอน

3.1.4.1 ประสิทธิภาพน้อย

3.1.4.2 ประสิทธิภาพมาก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหา และแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน วิชาภาษาจีนของ โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ดังต่อไปนี้

- 3.2.1 ด้านคุณลักษณะของครู
- 3.2.2 ด้านหลักสูตร
- 3.2.3 ด้านบทบาทของครู
- 3.2.4 ด้านบทบาทของนักเรียน
- 3.2.5 ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
- 3.2.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน หมายถึง การปฏิบัติงานในปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ คุณลักษณะของครู หลักสูตร บทบาทของครู บทบาทของนักเรียน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล

2. ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ใน การปฏิบัติงานการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน ในด้านคุณลักษณะของครู ด้านหลักสูตร ด้านบทบาทของครู ด้านบทบาทของนักเรียน ด้านการใช้สื่อในเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

2.1 คุณลักษณะของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูผู้สอนที่แสดงออกถึงการพูดและการเขียนของครูที่มีความถูกต้อง และชัดเจน มีความรู้ในเนื้อหาวิชา และหน้าที่และงานครูทุกประการ มีทักษะในการสอนและการปฏิบัติงานครู เป็นผู้มีความรู้ดี มีคุณธรรมนิยม รักการสอน มีจรรยาบรรณครู มีเมตตาต่อศิษย์ มีความสามารถในการอบรมสั่งสอน การสร้างเสริมความรู้ และการพัฒนาตนเองดี

2.2 หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรวิชาภาษาจีนสำหรับชั้นประถมศึกษา ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง และเนื้อหาของหลักสูตรรวมทั้งเอกสาร และการนำหลักสูตรไปวิเคราะห์เพื่อการเขียนแผนการเรียนการสอน การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งกำหนดรูปแบบของแผนการสอน

2.3 บทบาทของครู หมายถึง พฤติกรรมของครูภาษาจีนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีคุณภาพแก่นักเรียน ประกอบด้วย การเป็นผู้จัดการ การเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม การเป็นผู้ช่วยเหลือและแหล่งวิทยาการ การเป็นผู้สนับสนุนและเสริมแรง การเป็นผู้ติดตามตรวจสอบ และการเป็นผู้ประเมินผล

2.4 บทบาทของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้เรียนวิชาภาษาจีนชั้นประถมศึกษา ซึ่งแสดงออกถึงมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ภาษาจีนร่วมกับครู ทำงาน

อย่างเป็นระบบ เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาจีน ทำงานเน้นกิจกรรมกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พยายามตอบคำถามและปฏิบัติกิจกรรมอย่างเต็มความสามารถ แสดงความคิดเห็นอย่างจริงจัง รู้วิธีแสวงหาความรู้ และวิธีการประเมินและพัฒนาตนเอง มีความรับผิดชอบในบริหารจัดการเรียนรู้ของตนเองให้มีคุณภาพ

2.5 การใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง เครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้กระตุ้นให้ผู้เรียน ได้ค้นคว้าด้วยตนเอง เรียนรู้เนื้อหาวิชา ฝึกทักษะทางภาษา และเกิดความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สื่อมีบทบาทมากในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อมีประเภทต่าง ๆ คือ หนังสือเรียน ชุดการเรียนการสอน สื่อของจริง สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี ฯลฯ

2.6 การวัดผลและประเมินผล หมายถึง การตรวจสอบพฤติกรรมที่ผู้เรียนวิชาภาษาจีน ชั้นประถมศึกษาได้แสดงออก สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของผู้เรียน ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน และการตัดสินใจผลการเรียน

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน หมายถึง แนวทางการปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาจีนของโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี ใน 6 ด้าน คือ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านหลักสูตร ด้านบทบาทของครู ด้านบทบาทของนักเรียน ด้านการใช้สื่อในเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินผล

4. โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่ได้รับจัดสรร งบประมาณการจัดการศึกษาและมีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน สังกัดสำนักงานการศึกษา จังหวัดชลบุรี

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การจัดแบ่งขนาดของโรงเรียนตามนิยามข้างต้น ออกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยแบ่งตามจำนวนของนักเรียน ดังนี้

5.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน

5.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-300 คน

5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301 คน ขึ้นไป

6. เขตพื้นที่ หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีของโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีนที่ครูผู้สอนปฏิบัติงานอยู่ จำแนกเป็น

6.1 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 หมายถึง พื้นที่ที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งอยู่ในอำเภอเมืองชลบุรี อำเภอหนองใหญ่ และอำเภอบ้านบึง

6.2 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 หมายถึง พื้นที่ที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งอยู่ในอำเภอบ่อทอง อำเภอกะฉันทร์ อำเภอนันทนิคม และอำเภอฟานทอง

6.3 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 หมายถึง พื้นที่ที่มีโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีนตั้งอยู่ในอำเภอศรีราชา อำเภอกะสีช้าง อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ

7. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนภาษาจีนในระดับชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนภาษาจีน จังหวัดชลบุรี

7.1 ครูผู้สอนที่เป็นคนจีน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนภาษาจีนที่เป็นคนจีน

7.2 ครูผู้สอนที่เป็นคนไทย หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนภาษาจีนที่เป็นคนไทย

8. ประสบการณ์การทำงานของครูผู้สอน หมายถึง การรายงานของครูผู้ตอบแบบสอบถามว่าตนเองได้เข้าเป็นครูประจำทำการสอนถึงเวลาที่ตอบแบบสอบถามว่าเป็นระยะเวลาานเท่าใด โดยคิดระยะเวลาที่ทำการสอนเป็นจำนวนปีตามการรายงานของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ในการแบ่งครูผู้ตอบแบบสอบถามตามระยะเวลาที่ทำการสอน ดังนี้

8.1 ประสบการณ์น้อย หมายถึง ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาทำการสอนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 5 ปี

8.2 ประสบการณ์มาก หมายถึง ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาทำการสอนตั้งแต่ค่าเฉลี่ย 5 ปี

ขึ้นไป